Church Law Society

CHURCH REPORTER

6/2026

Zpravodaj pro anglicky mluvící členy a přátele Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice – Mšeno

14. září 2026 | Ročník 11 | Česká verze

24. srpen 2026: kaple sv. Jana Nepomuckého ve Spišském Jeruzalémě. Vpravo vzadu katedrála svatého Martina ve Spišské Kapitule, místě konání XXI. symposia kanonického práva.

Snímek Záboj Horák

Symposium ve Spiši: XXI. ročník

Spiš je historickým regionem, známým již ve středověku díky spišským městům, významné kulturní a ekonomické entitě. Je zde množství velkých a bohatě zdobených gotických kostelů, často s románskými základy. Na ně navazují četné renesanční i barokní památky. Je velmi sympatické, že tyto kostely jsou od těch dob dodnes plné věřících.

Biskupská katerdrála Spišské diecéze na hradském území Spišské Kapituly. Vedle diecézní seminář.

Duchovním centrem Spiše je už od středověku Spišská Kapitula. V roce 1776 zřídil papež svou bulou Spišskou diecézi, která pokrývá historické regiony Spiš, Oravu a Liptov. Po celý letošní rok diecéze slaví 250 let od svého vzniku.

Diecézi vévodí katedrála svatého Martina s dvěma románsko-gotickými věžemi. Spišská Kapitula je sídlem spišského biskupa, biskupské kurie, církevního soudu a kněžského semináře. V kanovnických domech, které lemují hlavní ulici vedoucí od brány tohoto církevního města, sídlí mnohé další církevní úřady a instituce. Někteří Kapitulu přirovnávají k pravoslavné hoře Athos.

Spišská Kapitula je spolu se Spišským hradem od roku 1993 součástí světového dědictví Unesco.

26. srpen 2026: Spišská Kapitula s chrámem sv. Martina. Za ním se rozkládá Spišský Jeruzalém.

Panoráma města Spišské Podhradie, nad nímž se rozkládá Spišská Kapitula.
Při dobrém počasí jsou vidět Tatry. Snímek z protilehlého vrchu, kde se nachází Spišský hrad.

Spišský hrad, jedna z největších zřícenin ve střední Evropě.
Autor těchto řádek jej kupodivu zdolal pěšky v jednom zátahu o polední přestávce mezi přednáškami.

Slavné, velkolepé a radostné bylo zahájení XXI. symposia kanonického práva v úterý 25. srpna dopoledne v aule kněžského semináře, jíž vévodí socha sv. Jana Pavla II.[1]

Jako první vystoupil *Mons. František Trstenský*, od roku 2023 spišský diecézní biskup. Zdůraznil význam církevního práva, bez něhož by členové církve „podlehli silnějším, mocnějším a vlivnějším." Poté přečetl pozdravný dopis, který symposiu zaslal *J. Ex. Nicola Girasoli*, apoštolský nuncius na Slovensku, který absolvoval studia kanonického práva.

Mons. František Trstenský na zahájení konference.

[1] Tento papež, který velmi dobře znal Československo, ve dnech 2. a 3. července 1995 navštívil Spišskou Kapitulu i nedaleké historické město Levoča. Jako velký lyžař rád jezdíval do Tater a okolních slovenských hor a z jedné jeho cest ještě v mládí mu utkvěla v srdci také Levoča.

Poté vystoupil *Mons. Bernard Bober*, arcibiskup metropolita košický a předseda Konference biskupů Slovenska.

Jako další řečník promluvil *dr. Radovan Čikeš*, vedoucí odboru církví slovenského ministerstva kultury. Popsal činnost svého odboru a označil vztahy mezi státem a církvemi na Slovensku za vyrovnané. Vyzdvihl mezinárodní smlouvu mezi Apoštolským stolcem a Slovenskou republikou, jejíž 25. výročí připomněla mezinárodní konference v Bratislavě.[2] Veselí v sále, v němž bylo přes 200 soudců církevních soudů, především kněží, ze Slovenska, českých zemí, a další desítky vedoucích soudních kanceláří, notářek a notářů a dalších soudních úředníků, vzbudila jeho poznámka, že na odbor církví se obrátilo postupně několik kněží s žádostí, aby tento odbor zřídil úřad ombudsmana, který by hájil kněze proti jejich představeným.

Jako další vystoupil *doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, LL.M., Ph.D.*, místopředseda Společnosti pro církevní právo (SPCP), který přítomné pozdravil jménem jejího předsedy *P. prof. JUDr. Jiřího Rajmunda Tretery OP*, pracoviště kanonického práva na Právnické fakultě Univerzity Karlovy a Duchovní správy právníků v Praze. Připomněl počátky spišského symposia kanonického práva v 90. letech i to, že toto symposium se dnes stále rozvíjí, a z hlediska historie se stalo legendárním.

Doc. Záboj Horák z pražské právnické fakulty hovoří při zahájení konference.

Zakladatelskou generací symposia tvoří *kardinál Zenon Grocholewski*, předseda Nejvyššího soudu Apoštolské signatury a prefekt kongregace pro studijní instituty v Římě, *Mons. Daniel Faltin*, spišský rodák a člen nejvyššího odvolacího soudu Římské roty, a kanonista *Mons. Ján Duda*, dnes profesor kanonického práva na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě.

[2] Viz VLADÁR, Vojtech, *Sympózium pri príležitosti XXV. výročia nadobudnutia platnosti Základnej zmluvy medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou*, in: Zrcadlo církve 1/2026, s. 5–6.

Připomněl také generaci účastníků, a předního z nich, kanovníka dr. Jiřího Svobodu, soudního vikáře pražského interdiecézního (dnes metropolitního) soudu, který každoročně vedl českou delegaci, která přijížděla mikrobusem pražského arcibiskupství.

***

Mons. JCDr. Tibor Hajdu, PhD., soudní vikář metropolitního církevního tribunálu v Bratislavě a odborný asistent kanonického práva katolické teologické fakulty v Bratislavě, který zkušeně vedl celé konferenční jednání a konferenci řídil, uvedl prvního z přednášejících.

Byl jím *Mons. Bruno Fabio Pighin*, profesor kanonického práva univerzit v Římě, Benátkách a Luganu, autor klasické učebnice *Il nuovo sistema penale della Chiesa*, Venezia, 2021. Pronesl postupně dvě přednášky po sobě: první se týkala nového trestního systému církve, druhá kanonickoprávní trestní ochrany nezletilých a zranitelných dospělých. Autor těchto řádků byl tak unesen pedagogickým uměním přednášejícího a jeho powerpointovými prezentacemi, že si je vyfotil svým mobilem. Především jeho první přednášku přetlumočí studentům kanonického práva na přednáškách a vědeckých seminářích z kanonického práva na pražské právnické fakultě.

Mons. Pighin přednáší o kanonickém trestním právu.

Dalším přednášejícím byl *Mons. Krzysztof Józef Nykiel*, od roku 2012 regent Apoštolské penitenciárie, která se zabývá záležitostmi vnitřního fora a odpustků. Představil činnost tohoto

papežského soudu, jehož pravomoc je upravena články 190–193 Apoštolské konstituce Praedicate Evangelium, vydané papežem Františkem roku 2022.

Po obědě odjeli účastníci symposia autobusem do Kežmarku, města vzdáleného asi 40 kilometrů na severozápad od Spišské Kapituly. V něm slavili mši svatou v bazilice Povýšení svatého Kříže, díle vrcholné gotiky. Hlavním celebrantem byl biskup Mons. Krzysztof Nykiel. Kostel, plný koncelebrujících kněží i věřících, zdobilo množství květin z výstavy, která se zde právě konala. Na závěr shrnul biskup Nykiel činnost Apoštolské penitenciárie i každé svátosti pokání (svaté zpovědi): buďme čistí, abychom mohli věrně sloužit Bohu. Na závěr mše mu všichni koncelebranti a desítky přisluhujících ministrantů vytvořili spontánně krásný špalír od baziliky až na kežmarskou faru.

***

Ve středu 26. srpna začal den modlitbou breviáře a poté se slavila mše svatá v katedrále sv. Martina ve Spišské Kapitule. Hlavním celebrantem byl spišský diecézní biskup Mons. František Trstenský. Při této mši svaté i během všech ostatních během symposia bylo skvělé pozorovat souhru přítomných biskupů, dvou stovek kněží různých národů, jáhnů, bohoslovců a desítek ministrantů, a bravurní činnost ceremonářů, kteří tyto velké oslavy profesionálně řídili.

Jako první přednášející vystoupil *J. E. Mons. Andrea Ripa*, sekretář Nejvyššího soudu Apoštolské signatury v Římě, s přednáškou *Zranitelnost jako vztah*.

Poté přednášel *Mons. Konštanc Adam OP*, soudce Římské roty, profesor a bývalý rektor papežské univerzity Angelicum v Římě. Mons. Adam, původním povoláním veterinář, pochází z východního Slovenska a patří ke stálicím spišského symposia a přátelům mnoha slovenských a českých kanonistů po desítky let. Ve své přednášce se zabýval sofistikovaným tématem z oboru manželského práva procesního s názvem *Nové předložení kauzy*. Římská rota jako všeobecný odvolací soud církve rozhoduje ročně několik jednotek až desítek případů, které se opírají právě o nové předložení kauzy. Základem tohoto institutu je, že se objeví aspoň jeden nový a vážný důkaz, který byl mohl poskytnout možnost jiného posouzení. A je třeba podotknout, že se jedná o jiný institut než odvolání (apelaci).

Zleva Mons. Andrea Ripa, Mons. Tibor Hajdu a za řečnickým pultem Mons. Koštanc Adam.

Na něho navázal *Mons. Grzegorz Erlebach*, původem z polského Slezska, soudce Římské roty a rovněž stálice symposia, se dvěma přednáškami: první se týkala *rozboru judikatury Římské roty v manželských kauzách*, druhá *pak vypracování rozsudků a ochranou soukromí*.

Zajímavostí tohoto ročníku byla účast představitelů všech tří soudů Apoštolského stolce: Apoštolské penitenciárie, Římské roty a Nejvyššího soudu Apoštolské signatury.

Synagoga ve Spišském Podhradí.

Luterský kostel a náměstí ve Spišském Podhradí. V pozadí Spišský hrad. V popředí sloup P. Marie.

Za řečnickým pultem prof. Vojtech Vladár, vedoucí Ústavu kanonického práva Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

Středeční odpoledne bylo svědkem tří událostí z oblasti organizace vědy i prezentace jejích výsledků: zasedalo valné shromáždění Slovenské společnosti kanonického práva, uskutečnila se přednáška prof. JUDr. Vojtecha Vladára, PhD., ředitele Ústavu kanonického práva Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, a Mons. prof. Cyrila Vasiľa, řeckokatolického eparchy košického, jeho kolegy z téhož ústavu.

Zleva řeckokatolický biskup Mons. Cyril Vasiľ, Mons. Grzegorz Erlebach, prof. Vojtech Vladár, Mons. Tibor Hajdu.

Prof. Vladár rozebral institut *přísahy v kanonickém právu* a prof. Vasiľ pojednal o *změnách v kanonickém právu během pontifikátu posledních papežů*. Zajímavá byla i následná diskuse. Z pléna padla otázka, zda Apoštolská konstituce Praedicate Evangelium nepřinesla nepřehlednost tím, že dřívější římské kongregace přejmenovala na dikasteria a rozmnožila jejich počet na 16. Mons. Vasiľ odpověděl, že po zkušenostech z praxe by se spíše přimlouval za zachování tradičního názvu kongregace, které mají kromě jiného i svůj historicky přínosný obsah.

***

Středeční večer patřil tradiční garden party, která je na spišském symposiu rovněž vyhlášená. Prof. J. R. Tretera vždy vzpomíná na vytříbené konverzace s kardinálem Zenonem Grocholewským při příležitosti těchto garden party v 90. letech. Mnohé jeho moudré myšlenky, které tehdy zazněly, předává dalším adeptům vědy církevního práva a generacím studentů pražské právnické fakulty. Kardinál Grocholewski hovořil mnoha světovými jazyky a přednášel plynule latinsky. Byl mužem světového rozhledu a ve své kardinálské klerice se velice hodil doprostřed renesančních zahrad a staveb Spišské Kapituly. A přenesl účastníky pomyslně do těch slavných dob, kdy církev byla hlavním tvůrcem a mecenášem kultury.

***

Ve čtvrtek 27. srpna, po mši svaté slavené v katedrále sv. Martina, zaznělo několik přednášek: Mons. Konštanc Adam se věnoval *tématu neplatnosti manželství na základě nátlaku a velkého strachu podle kánonu 1103 CIC*.

Mons. ICDr. Karel Orlita, soudní vikář Diecézního církevního soudu v Brně a prezident Akademie kanonického práva v Brně, hovořil na téma *Veritatem facientes in caritate: pravda, která musí být vykonána.* Zasvětil ji teologicko-procesní dimenzi čl. 300 instrukce Dignitas connubii, vydané roku 2005 pro kauzy nulity manželství Papežskou radou pro legislativní texty.

JCDr. Ondrej Marek, kněz košické arcidiecéze latinského obřadu, advokát Římské roty, pojednal o tématu *Jistota soudce o nenapravitelném rozpadu manželství (kánon 1675 CIC).*

Následovaly *referáty soudních vikářů*, v nichž pojednali o počtech a druzích kauz, které rozhodovaly jejich soudy.

Text Záboj Horák.
Snímky Monika Menke a Záboj Horák

Church Reporter, Zpravodaj pro anglicky mluvící členy a přátele Společnosti pro církevní právo, Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice – Mšeno. Vydává Společnost pro církevní právo, Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3, CZ paralelně v anglické a české verzi.

Šéfredaktor:	P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora:	Záboj Horák
Výkonný redaktor:	Michaela Holubová
Technický redaktor:	Tomáš Grundza
Layout:	Marek Novák
Anglický překlad:	Gareth Davies

Dostupné na: spcp.prf.cuni.cz/newsletter. Vychází jednou měsíčně ve dvou verzích: anglicky a česky. Rozesílán na 1172 adres.
E-mail: spcp@prf.cuni.cz
ISSN 2695-012X